

Posudek na diplomovou práci

Název: Euroindiáni : modely způsobu života

Autorka: Bc. Jana Telenská

Katedra historické sociologie, Fakulta humanitních studií, Praha 2012, 95 s.

Vedoucí práce: Doc. PhDr. Bohuslav Šalanda, CSc.

Diplomová práce Jany Telenské se zabývá relevantním tématem. Snaží se analyzovat povahu Euroindiánů (dále EI), lidí, kteří na sebe v určité okamžiky přijímají image severoamerických indiánů, vystupují z reality všedního euroamerického globalizujícího se světa a přijímají jako relevantní jinou identitu. Otázek, které se s tímto kulturním jevem (paralelnost sociálních rolí a statusů v komplexní společnosti) pojí, se nabízí celá řada. Ačkoliv autorka nevyslovuje ani jedinou, lze se domýšlet, že ji zajímá otázka pojetí EI českými resp. slovenskými stoupenci tohoto životního stylu.

Z hlediska teoretického, bez minimálního ohledu na uvedení čtenáře do problematiky, bez ambice představit vlastní úvahy, definuje Jana Telenská pro mne tři klíčové koncepty: EI jako ušlechtilý divoch, EI jako subkultura a EI jako identitní problém aktérů. Skutečně všechny tyto koncepty se jeví být vhodným výkladovým rámcem dat. Chápu, že autorce přišly všechny koncepty nosné, ale pro příště bych doporučila vybrat si pouze jeden koncept a ten rozpracovat na základě širší literatury.

Velkou slabinou práce je absence oddílu o metodologii. Není zřejmé, proč se ho autorka vzdala, když představení výzkumu či kritika pramenů je běžnou součástí jak sociologických tak historických prací. Pravdou ale zůstává, že si čtenář postupně sbírá informace a tvoří si alespoň částečný obraz o realizovaném výzkumu, zdrojích sekundárních dat a práci s nimi. Pro tak disparátní data, která autorka používá je ovšem skutečně nezbytné se zamýšlet nad jejich výpovědní hodnotou. Bylo by dobré vědět, jak lze vlastní výzkum autorky (z let 2004-2007), využitý již pro bakalářskou práci (to vysvětluje jen ze seznamu literatury), spojit: za A) s výzkumem jiné autorky z roku 2011, který je orientovaný na jinak zaměřenou výzkumnou otázku (asi), a za B) s internetovými zdroji (jakými, jaké povahy?). Proto tedy čtenář ani neví, koho se závěry prezentované v práci týkají, jakou část české (resp. slovenské) populace výzkum reprezentuje.

Vlastní výkladová část je koncipována do dvou částí: 1. popisu aktivit, v jejichž rámci dochází k manifestaci a realizaci euroindiánství, 2. prezentaci postojů k euroindiánství vlastními aktéry. K části 1. Popis je zaměřen na konstitutivní znaky a projevy EI. Výklad je veden jako komparace vzoru a jeho transformace v subkulturu EI. Zde se domnívám, že došlo k největšímu propojení původní bakalářské práce a současné diplomové práce. Bylo by dobré v rámci obhajoby se k této skutečnosti vyjádřit. Jinak jsou tyto pasáže informačně velmi bohaté, deskriptivně vyčerpávající. Dále, formulačně by bylo dobré zvládnout strategii „oslích můstků“, aby čtenář byl uveden, že od popisu výchozích tradic se právě přechází k jejich transformované podobě v rukách EI. S ohledem na obsah kapitoly by bylo možná zajímavé zamyslet se nad tím, jak často se EI mohou realizovat EI, tedy jaký segment života je pro realizaci jejich „druhé“ identity vyčleněn.

K části 2. Pasáže o postojích k euroindiánství jsou vhodně zařazené. Objevuje se myšlenka autenticity, která je typická pro subkultury jako takové. V případě euroindiánství, jež čerpá vzory v minulosti, pak myšlenka autenticity nabývá ještě další rozměr (opravdový člen subkultury x napodobovatel subkultury; tak jako severoamerický indián x vlastní

symbolika EI). Takovéto úvahy a z nich plynoucí interpretace jsou vždy cenné a posouvají poznání. Zajímavá je také myšlenka komercializace subkultury v kontextu nevystoupit z role EI ani v „civilním“ životě. Ukazuje se, že v případě EI (podle autorky) zapojení se do EI-bysnyu představuje zpronevření se ideálům. Kromě výčtu obchodů by bylo proto dobré více prezentovat výpovědi aktérů, které by tuto thezi podpořily a prohloubily.

Z hlediska jazykového bych doporučila ujasnit si psaní velkého písmene ve slově indián. Jinak práce nevykazuje gramatické chyby v rozsahu, že by čtenáře jakkoliv rušily. Diplomovou práci doporučuji k obhajobě.

V Praze 31. 1. 2012

PhDr. Dana Bittnerová, CSc.